

Mòdul

Tipologia documental

Què aprendràs?

En aquest mòdul veurem què és un document i quines són les seves característiques. També aprendràs a:

- reconèixer els diferents documents (manuals, monografies, revistes...),
- identificar el document que més s'adeqüi a les teves necessitats d'informació.

Sumari

1.	Què és informació?	2
2.	Què és un document?	2
3.	Tipologia de documents	3
3.1	Manuals	3
3.2	Monografies	4
3.3	Diccionaris	4
3.4	Enciclopèdies	5
3.5	Revistes	6
3.6	Actes de congressos	8
3.7	E-prints	8
3.8	Informes o reports de recerca	9
3.9	Normes tècniques	10
3.10	Patents	133
3.11	Projectes/ Treballs Final de Carrera, tesines	14
3.12	Tesis doctorals	15
3.13	Catàlegs industrials	166
3.14	Mapes	16

Apunts

Abans de començar a treballar aquest mòdul, *Tipologia de documents*, és necessari que tinguis clar dos conceptes clau: informació i document.

1. Què és informació?

Informació és, segons el *Diccionari de la Llengua Catalana*, «l'acció i efecte d'informar, és a dir, posar algú al corrent d'alguna cosa, donar-li'n notícia».

La informació pot ser **factual**, és a dir, que pot ser comprovada. Per exemple, dos més dos, fan quatre. La informació factual sempre és la mateixa. Facis servir una eina de cerca d'informació o una altra, la resposta que trobaràs sempre serà la mateixa. Els fets solen presentar-se de forma breu, sense explicacions i sovint es localitzen en obres de referència i informació estadística publicada pel govern.

La informació també pot ser **analítica**. Aquest tipus és una interpretació de la informació factual.

Segons el punt de vista en què es presenta la informació, també pot ser **objectiva**, és a dir, «que tracta dels esdeveniments, les dades, els fenòmens, etc., amb independència de reflexions, sentiments, etc., propis de l'observador» o bé **subjectiva**, quan la informació es presenta segons el punt de vista de l'autor. (Font: *Diccionari de la llengua catalana multilingüe: castellà, anglès, francès, alemany*)

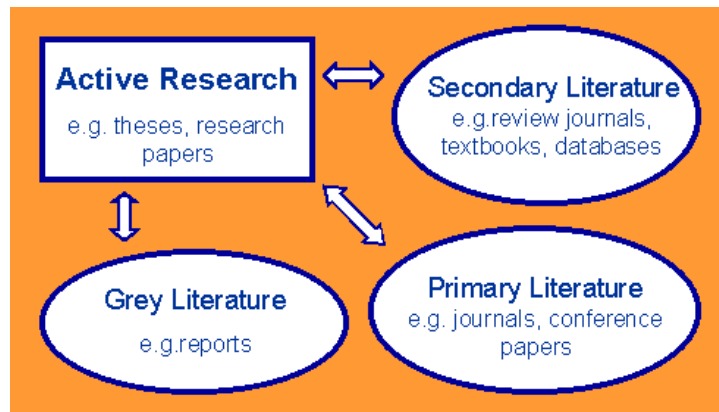

2. Què és un document?

S'entén per *document* tot el coneixement fixat materialment sobre un suport (pedra, paper, digital...) que pot ser utilitzat per a la consulta, l'estudi, la feina, etc.

Segons el tipus d'accés a la informació que ofereixen els documents, aquests poden ser:

- **documents primaris:** són aquells que contenen la informació original dels autors (el text complet). Ex.: monografia, revistes, tesi...
Dins d'aquesta tipologia de documents cal destacar el que en el món bibliotecari s'anomena *literatura grisa*, terme que descriu el material publicat de forma informal i que no es pot aconseguir per mitjans comercials (Ex. informes interns). Aquest tipus de material sovint és molt difícil de localitzar.

Safari <http://ltssolweb1.open.ac.uk/safari/signpostframe.htm>

- **documents secundaris:** contenen les dades i la informació referent als documents originals, però no s'accedeix directament al document. Serveixen per saber quins documents primaris hi ha sobre una matèria, escrits per un determinat autor, etc. Ex.: bibliografies, catàlegs de biblioteques, bases de dades documentals...

Quant a la forma, els documents es poden presentar en diferents suports, així podem parlar de documents en paper, electrònics, audiovisuals...

3. Tipologia de documents

Manuais

Definició:

Un **manual** «és una obra didàctica que presenta les nocions bàsiques d'una ciència, disciplina o els coneixements exigits en els programes d'ensenyament. Anglès: *handbook*». Font: *Infosphère: Glossarie. Service des bibliothèques de l'UQAM*

Font: www.concyteg.gob.mx/manual.htm

Característiques:

Generalment són documents de caràcter general que versen sobre una disciplina o temàtica concreta.

La informació que contenen és bàsica i fa referència a mètodes i tècniques, estat de la qüestió, resultats d'investigació, etc.

Tenen un índex alfabètic al final per facilitar una consulta àgil i ràpida per paraules clau

Monografies

Definició:

Una **monografia** és un «document que constitueix un estudi detallat d'una matèria determinada. A les biblioteques, s'utilitza aquest terme com a sinònim de llibre o volum». Font: *Infosphère: Glossarie. Service des bibliothèques de l'UQAM*

Font: <http://www.norma-capitel.com/>

Característiques:

El terme monografia s'utilitza per denominar documents que contenen textos amb trama argumentativa i funció informativa.

Les monografies organitzen les dades obtingudes de diferents fonts d'informació sobre una determinada temàtica, de forma analítica i amb una visió crítica. Contenen informació específica i completa, més o menys actualitzada.

Existeixen diferents tipus de monografies:

Font: <http://www.monografias.com/trabajos7/mono/mono.shtml>

- *De compilació*: un cop seleccionat el tema s'analitza críticament la bibliografia existent, s'analitzen els diferents punts de vista i s'emet una opinió personal.
- *D'investigació*: d'un tema nou, se'n fa la investigació original. Per fer-ho és necessari conèixer què existeix sobre la matèria i aportar alguna informació innovadora.
- *D'anàlisi d'experiències*: es descriu una experiència realitzada, es compara amb altres similars i s'extreuen conclusions.

Diccionaris

Font: Wikipedia

Definició:

Un **diccionari** és un «recull de termes d'una llengua o disciplina classificats segons un ordre donat i acompanyats d'un cert nombre d'informacions: definició, etimologia, sinònims, exemples, etc.» Font: *Infosphère: Glossarie. Service des bibliothèques de l'UQAM*

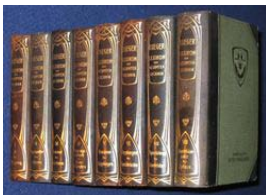
Característiques:

Molts diccionaris inclouen informació extra, com ara: informació sobre la pronunciació, derivacions de les paraules, exemples d'utilització, l'etimologia, il·lustracions, informació sobre la utilització de les paraules...

La informació que trobarem varia segons el tipus de diccionari que consultem:

- *Etimològics*: són diccionaris que ens faciliten informació sobre l'origen de les paraules.
Ex: *Oxford English Dictionary* (<http://www.oed.com/>)
- *De la llengua*: s'explica breument el significat de les paraules alhora que es proporcionen les principals normes ortogràfiques i gramaticals.
Ex: *Diccionari de la llengua catalana* (<http://pdl.iec.es/entrada/diec.asp>)
- *De sinònims o antònims*: es relacionen paraules amb el mateix significat (sinònims) o amb significat contrari (antònims) per facilitar-ne l'elecció en el moment de redactar textos.
Ex: *Diccionario de sinónimos* (<http://www6.uniovi.es/dic/sinon.html>)
Diccionario de antónimos (<http://www6.uniovi.es/dic/anton.html>)
- *D'idiomes*: indica les paraules equivalents en un altre idioma o en diferents idiomes (multilingüe).
Ex: Bilingüe: *Cambridge Dictionaries Online*
(<http://dictionary.cambridge.org/Default.asp?dict=S>)
Multilingüe: *Diccionari de la llengua catalana multilingüe*
(<http://www.grec.net/cgibin/mlt00.pgm>)
- *Temàtics*: fan referència a paraules o termes que pertanyen a un camp específic.
Ex: *A dictionary of Computing*
(http://www.oxfordreference.com/views/BOOK_SEARCH.html?book=t11&subject=s4)

Enciclopèdies

Autor: Otto Lueger

Definició:

Una **enciclopèdia** és una «font d'informació general que ofereix articles de visió global en diverses branques del coneixement. Les enciclopèdies poden ser generals o específiques d'una temàtica». Font: CORE. *Purdue University Libraries i Association of College and Research Libraries*

Característiques:

La informació s'ordena alfabèticament per paraules que descriuen els temes. També se les anomena obres de referència.

Les enciclopèdies, com els diccionaris, són obres que ens ajuden a resoldre dubtes puntuals i que no estan pensades per ser llegides íntegrament.

El contingut de les enciclopèdies, independentment del tema que tracti, és d'interès universal (poden ser d'interès per qualsevol persona independentment de qualsevol altra consideració) i d'interès atemporal (en principi no hi ha motius per pensar que el contingut pugui deixar d'interessar amb el temps, llevat que la informació quedi obsoleta).

Els articles enciclopèdics o la informació que apareix a les enciclopèdies tenen una sèrie de característiques que els diferencien d'altres formats literaris:

- Són molt sintètics, condensen al màxim la informació.
- Les enciclopèdies acostumen a tenir diversos autors.
- Es limiten a fer una exposició dels fets, no versen opinió o criteris de valors sobre la informació.
- Poden contenir imatges, gràfics... que serveixen per il·lustrar la informació, no tant d'estètica.

Segons el seu contingut les enciclopèdies poden ser:

- *Generals*: contenen informació sobre totes les àrees del coneixement.
Ex: *Enciclopèdia catalana* (<http://www.enciclopedia-catalana.net/>)
- *Especialitzades*: la informació que conté fa referència a un camp concret del coneixement.
Ex: *Stanford Encyclopedia of Philosophy*
(<http://plato.stanford.edu/contents.html>)

Revistes

Font: <http://www.springer.com/>

Definició:

Una **revista** és una «publicació periòdica de format més petit que un diari però de major nombre de pàgines, millor qualitat de paper i sovint amb abundant il·lustració». Font: *Diccionari de la llengua catalana: multilingüe castellà, anglès, francès, alemany*

Característiques:

Podem considerar que un document és una revista si compleix les tres condicions següents:

1. Es publica en parts successives.
2. Les parts porten una designació numèrica i/o cronològica.
3. No té previst un final.

Com que la forma de publicació és més àgil que en la resta de publicacions (monografies, diccionaris...) són un vehicle de comunicació que aporta informació recent de forma ràpida i eficaç. Així mateix l'existència de diversos col·laboradors implica diversitat de continguts dins d'una àrea temàtica determinada. La seva periodicitat pot ser setmanal, quinzenal, mensual, trimestral... Quan la periodicitat de la revista és anual també s'anomena **anuari**.

Segons el contingut, n'hi ha de dos tipus:

- *Informació general*: informen de tot tipus de temes d'actualitat com ara economia, política, societat, esports, ciència... Per exemple, el setmanari *El Temps* (<http://www.eltemps.net/>).
- *Informació especialitzada*: la revista tracta una temàtica concreta.
PC World

A la vegada, les revistes d'informació especialitzada es divideixen en:

- *Revistes erudites o acadèmiques*: el contingut és de nivell avançat. S'adrecen a científics i investigadors. Editades per societats acadèmiques, la periodicitat acostuma a ser quadrimestral, porten poques fotografies i il·lustracions, i molt poca publicitat. Els articles que s'hi publiquen són escrits per científics, i són teòrics, llargs, molt especialitzats, i al final tenen una bibliografia. Abans de publicar-se passen un control de qualitat per comprovar l'originalitat de la recerca, i que aquesta segueix el mètode científic. Aquest procés de revisió dels articles s'anomena **revisió d'experts** (*peer review*), i no el fa l'editorial sinó d'altres científics independents. Això fa que els articles tinguin molta qualitat, però que no siguin gaire recents. Es calcula que, des que l'autor envia el manuscrit original, fins que l'article es publica, passen dos anys. Podeu veure exemples de revistes erudites al web de l'Institut d'Estudis Catalans: <http://publicacions.iec.cat/>.
Anglès: *Scholarly journals*
- *Revistes tècniques o sectorials*: el contingut és de nivell introductori. S'adrecen a professionals d'un sector. Els articles que s'hi publiquen són escrits per periodistes, i són introductoris, sintètics, i no porten bibliografia. Hi ha moltes notícies, publicitat i il·lustracions. La periodicitat és setmanal o mensual. La revisió dels articles la fa l'editorial. Podeu veure exemples de revistes tècniques o sectorials al web de l'editorial CETISA: <http://www.cetisa.com/revistas.html>.
Anglès: *Magazines*

Actes de congressos

Definició:

Una **acta de congrés** és un «registre de les intervencions, discussions, comunicacions i altres documents relatius a un reunió determinada. Una col·lecció dels treballs presentats a una conferència, congrés, etc., que habitualment inclou, a més, un registre de les discussions». Font: AENOR UNE 50-113-91/2

Anglès: *conference proceedings, conference papers*

Font: www.museocienciasnaturals.org/pagina2.html

Característiques:

Les ponències presentades formen les actes de congressos. Aquestes es desenvolupen en eixos temàtics i solen encapçalar una sèrie de comunicacions.

Les actes d'un congrés són documents únics per al coneixement de les darreres tendències i desenvolupaments, i també per al coneixement actualitzat i precís de les diferents fases de les investigacions. Tanmateix, cal tenir present que el llibre d'actes no substitueix l'assistència i la participació en el congrés. Això és així perquè s'acostuma a lliurar als assistents en la jornada inaugural, de manera que tota la comunicació informal que hi ha al llarg de la trobada no queda recollida. Per exemple, si en el moment de la presentació d'una comunicació hi ha debats i discrepàncies, o si un autor després d'haver enviat l'original de la comunicació fa una trobada i en el moment de l'exposició la comunica oralment, això no queda recollit en el llibre d'actes.

Aquests tipus de publicació acostuma a ser difícil d'aconseguir ja que la seva edició és limitada i normalment s'aconsegueixen amb l'assistència al congrés.

E-prints

Definició:

«Els **e-prints** són còpies electròniques de documents científics. Poden adoptar la forma de **preprints** (articles que encara no han estat revisats) o **postprints** (articles ja revisats). S'inclouen els articles de revistes, ponències, capítols de llibres o qualsevol altre forma de publicació científica». Font: UNED. Biblioteca. E-prints. A: Biblioteca UNED [en línia] [Consulta: 14 de novembre 2007]. Disponible a:
<http://biblioteca.uned.es/lenya/bibliuned/live/recursose/eprints.html>

Característiques:

Els arxius d'*e-prints* són dipòsits digitals de documents a text complet accessibles per a tota la comunitat científica: investigadors, enginyers, professors, estudiants...

Els *e-prints* sorgeixen com a conseqüència de l'estricta control privat sobre la informació científica, per tant, es pot considerar com una alternativa a la publicació convencional.

Els arxius d'*e-prints* permeten:

- oferir els resultats de la recerca més ràpidament,
- corroborar informació important localitzada en altres fonts,
- intercanviar i consultar informació amb gran facilitat (és de lliure accés des de la WWW),
- maximitzar la visibilitat i l'impacte de la recerca, ja que potencia la difusió immediata de la informació científica i tècnica, i
- estimular el debat científic.

Un bon exemple d'aquest tipus d'arxiu el trobem a ArXiv (<http://www.arxiv.org/>). És un dels més antics. A començaments de l'any 1991 només contenia *e-prints* i actualment també inclou articles publicats en revistes tradicionals.

El concepte d'*e-print* està estretament relacionat amb el moviment Open Access, dues iniciatives que tenen com a objectiu garantir l'accés lliure a través d'Internet a articles i documents d'investigació de qualsevol disciplina.

Informes o reports de recerca

Definició:

Un **informe** és un document no publicat que descriu el progrés o els resultats d'una investigació o l'estat d'un problema científic o tècnic.

Font: www36.websamba.com

Els informes es distribueixen internament dins la institució on s'han elaborat per tal de mostrar els avenços dels projectes que s'estan portant a terme o els resultats de les investigacions ja acabades.

També es presenten als organismes (públics o privats) quan aquests els financen. El contingut d'un informe pot generar la publicació d'un article en una revista científica o la presentació d'una comunicació en un congrés.

Característiques:

Mentre estem investigant, les descobertes de la nostra recerca les haurem de comunicar a la institució que està finançant la nostra investigació, sigui una empresa o una universitat. Això es fa amb els anomenats informes o *reports* de recerca.

Aquests documents informen sobre els avenços d'un projecte d'investigació en curs, són interns de la institució, és a dir, no es divulguen ni es poden comprar a les llibreries, a vegades fins i tot són secrets.

Les característiques principals d'aquest tipus de material són:

- S'ha de lliurar a l'entitat que el subvenciona.
- Són confidencials.
- Contenen informació puntera.
- No estan estructurats a la manera d'un article o d'una tesi.
- Contenen informació original i recent.
- Els informes de recerca i els informes tècnics són els més interessants per als investigadors.

En aquest document trobaràs recomanacions per a la publicació dels informes o reports: http://bibliotecnica.upc.es/fullsaccses/fulls/Serie5_251_Catala.pdf.

Normes tècniques

Font: www.lara.es

Definició:

Les **normes tècniques** són «documents tècnics normatius, comprovats científica i tecnològicament que reglamenten determinades propietats que han de reunir els productes, articles, processos tecnològics i que són aprovats per l'organisme competent que els dóna oficialitat». Font: *Interesante*. Universidad de La Habana

Característiques:

Les normes són documents escrits amb les següents característiques:

- Contenen especificacions tècniques d'aplicació voluntària.
- Són aprovades per un organisme nacional, regional o internacional de normalització reconegut.
- Són elaborades amb el consens de les parts implicades: fabricants, administracions, usuaris i consumidors, centres d'investigació i laboratoris, associacions i col·legis professionals, agents socials, etc.
- Tenen per objecte l'interès general i s'apliquen a activitats repetitives o continuades.
- Estan disponibles al públic.
- Estan basades en el resultat de l'experiència i el desenvolupament tecnològic.

Què es normalitza?

El camp d'activitat de les normes és molt ampli, tant ampli com la pròpia diversitat de productes o serveis, inclosos els processos d'elaboració. Així, es normalitzen, per exemple:

- Materials: plàstics, acers, papers...
- Elements i productes: televisors, eines, canonades...
- Màquines i conjunts: motors, ascensors, electrodomèstics...
- Mètodes d'assaig, temes generals: medi ambient, qualitat de l'aigua, regles de seguretat...
- Gestió i seguretat de la qualitat, gestió mediambiental: gestió, auditoria, anàlisi del cicle de la vida...
- Gestió de prevenció de riscos laborals: gestió i auditoria
- Altres

Les normes poden ser de diversos tipus:

- Depenent de **l'organisme que les elabora** (és la classificació més utilitzada):

1. *Internacional:*

Determinats organismes internacionals fan normes amb l'objectiu d'harmonitzar (fer que siguin iguals) les normes sobre un mateix tema que han fet els diferents estats. Dins l'àmbit internacional existeixen diferents organismes de normalització:

- Organització Internacional de Normalització (<http://www.iso.org/>)
- Comissió Internacional d'Electrotècnia (<http://www.iec.ch/>)

2. *Regional:*

Són elaborades en el marc d'un organisme de normalització regional, normalment en l'àmbit continental, que agrupa un determinat nombre d'organismes nacionals de normalització.

Les més conegudes són les normes europees elaborades pels organismes europeus de normalització:

- Comitè Europeu de Normalització (<http://www.cenorm.be/>)
- Comitè Europeu per a la / Normalització Electrotècnica (<http://www.cenelec.eu/>)
- Institut Europeu de Normalització de les Telecomunicacions (<http://www.etsi.org/>)

3. *Nacional:*

Són elaborades per un organisme reconegut legalment per desenvolupar activitats de normalització en l'àmbit nacional.

En l'àmbit espanyol són les normes UNE, aprovades per AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación, <http://www.aenor.es/>), entitat dedicada al desenvolupament de les activitats de normalització i certificació (N+C) a Espanya.

A altres països trobem:

- *Alemanya*: Deutsches Institut für Normung (<http://www.din.de/>)
- *Canadà*: Standards Council of Canada (<http://www.scc.ca/>)
- *Dinamarca*: Dansk Standard (<http://www.ds.dk/>)
- *Estats Units*: American National Standards Institute (<http://www.ansi.org/>)
- *Finlàndia*: Finnish Standards Association (<http://www.sfs.fi/>)
- *França*: Association Française de Normalisation (<http://www.afnor.org/>)
- *Grècia*: Hellenic Organization for Standardization (<http://www.elot.gr/>)
- *Irlanda*: National Standards Authority of Ireland (<http://www.nsai.ie/>)
- *Islàndia*: Icelandic Council for Standardization (<http://www.ist.is/>)
- *Itàlia*: Ente Nazionale Italiano di Unificazione (<http://www.uni.com/it/>)
- *Noruega*: Norges Standardiseringsforbund (<http://www.standard.no/>)
- *Portugal*: Instituto Português da Qualidade (<http://www.ipq.pt/>)
- *Regne Unit*: British Standards Institution (<http://www.bsi-global.com/>)
- *Suècia*: Standardiseringsen i Sverige (<http://www.sis.se/>)

- Depenent de l'àmbit temàtic (aquestes normes acostumen a ser publicades per associacions professionals d'un àmbit concret de la ciència):
  1. Normes ASTM (<http://www.astm.org/>): són normes americanes sobre **assaig de materials** de l'American Society for Testing and Materials, però malgrat ser americanes, s'han adoptat internacionalment.
  2. Normes ITU (<http://www.itu.int/>): són normes internacionals sobre **telecomunicacions** de la International Telecommunications Union.
  3. Normes ETSI (<http://www.etsi.ch/>): són estàndards europeus sobre **telecomunicacions** de l'European Telecommunications Standard Institute. Mentre que les normes ITU són de caire internacional, les ETSI també són normes de telecomunicacions però d'àmbit europeu.
  4. Normes IEC (<http://www.iec.ch/>): són normes internacionals sobre **electrònica i telecomunicacions** de la International Electrotechnical Commission.
  5. Normes i recomanacions del Ministerio de Fomento (<http://www.mfom.es/>): són normes nacionals de l'àmbit de **l'enginyeria civil** (construcció, transports, geotècnia, etc.)

Patents

Definició:

«Són títols de propietat que reconeixen el dret d'explotar en exclusiva una invenció patentada, impedit a d'altres la seva fabricació, venda o utilització sense el consentiment del titular.»

Font: <http://www.oepm.es/internet/ventanilla/c2.htm>

Font: <http://www.ptb.de/de/technologietransfer/patente/statinf.html>

Característiques:

Les patents descriuen minuciosament l'aparell o el producte inventat i es posen a disposició del públic per al coneixement general; es poden fer servir sempre que sigui per a ús privat i sense fins comercials: és a dir, només per experimentació.

Una patent defensa els interessos de l'inventor en la mesura que:

- impedeix que tercers explotin la seva idea sense el seu consentiment,
- assegura la inversió feta en investigació,
- és un incentiu per continuar innovant.

La durada de la patent és de vint anys, per mantenir-la vigent s'han de pagar taxes anuals a partir de la seva concessió. Com més ampli és l'àmbit d'aplicació, més cares són les taxes que cal pagar per la patent.

Què es patenta?

Per poder patentar un producte cal plantejar-nos prèviament una sèrie de qüestions:

1. És una novetat?

S'ha de poder demostrar que abans de la data de la patent ningú no havia fet res de semblant. Això ho fa l'Oficina de Patents examinant l'estat de la tècnica en aquell camp.

Si la teva invenció l'has presentat a un congrés, publicat en una revista, llegida en una tesi o PFC, o qualsevol altra via abans de la data de sol·licitud, el teu invent constarà com una invenció ja compresa dins l'estat de la tècnica d'aquell camp. El que vol dir que si algú l'ha copiada serà completament legal i patentar ja no tindrà sentit!

2. Hi ha hagut activitat inventiva?

Si amb els coneixements existents fins al moment en aquell camp, qualsevol altre expert hagués pogut arribar fins allò, no es considera que hi ha hagut activitat creativa.

Ex.: Imaginem que algú volgués patentar una anella de llauna de Coca-cola triangular: que l'anella sigui rodona o triangular no aporta res a la tècnica, no és cap idea nova prou consistent per patentar-la.

3. *Té aplicació industrial?*

La invenció ha de ser un objecte, procediment o un nou ús d'un objecte, que pugui ser fabricat o emprat a qualsevol tipus d'indústria, cosa que vol dir que ha de tenir una utilitat pràctica.

4. *Es pot copiar?*

Patentar només té sentit si la nostra invenció es pot copiar fàcilment, si no es pot copiar, la millor protecció serà guardar el secret de com es fa.

En aquest sentit mai es patenten fórmules químiques o receptes per perfums, cosmètics, begudes, focs artificials... aquest tipus de productes es protegeixen a través dels anomenats secrets industrials o *trade secrets*.

On es patenta?

Tenim diferents opcions:

- **Via nacional: estat per estat**

Les patents són de caràcter estatal, per decidir en quins estats protegiràs el teu invent has de tenir molt en compte el mercat que té el producte i on te'l poden copiar.

Ex: Una màquina per recol·lectar olives no es patentarà mai a Alemanya o al Regne Unit perquè no hi ha oliveres.

- **Via europea**

Si decidim patentar en l'àmbit europeu hem de tenir en compte el Conveni de Munic sobre Concessió de Patents Europees (CPE 1973). És un tractat internacional d'àmbit europeu que permet que amb una única sol·licitud, i amb una única llengua de treball, es pugui patentar el mateix invent a vint estats europeus diferents (Alemanya, Àustria, Bèlgica, Dinamarca, Espanya, Finlàndia, França, Grècia, Irlanda, Itàlia, Liechtenstein, Luxemburg, Turquia, Mònaco, Països Baixos, Portugal, Regne Unit, Xipre, Suècia i Suïssa).

- **Via internacional**

L'organització Mundial de la Propietat Intel·lectual (OMPI) —o World Intellectual Property Organization (WIPO)— és una de les setze agències especialitzades de les Nacions Unides (ONU). Amb seu a Ginebra, té per missió promocionar la protecció de la propietat intel·lectual a tot el món a través de la cooperació entre els estats i a través de tractats multilaterals.

Projectes/ Treballs Final de Carrera, tesines

Definició:

Són treballs de desenvolupament necessaris per obtenir una titulació d'enginyer superior o d'enginyer tècnic.

Característiques:

Aquests tipus de documents acostumen servir de base per a posteriors treballs de recerca.

En el moment d'elaborar un PFC/TFC hi ha una sèrie de consideracions prèvies que hem de tenir en compte:

- *Tria i delimitació del tema:* És quan decidim l'objecte d'estudi o hipòtesi de partida i elaborem un esquema de contingut.
- *Planificació de la recerca:* Aquí hi inclourem una planificació de les activitats a realitzar, els recursos, els materials, els mètodes o tècniques, etc. Tot això ve condicionat per les característiques del treball.
- *Documentació i activitats de camp:* Inclou tota la documentació sobre el tema i aquelles activitats de camp per a l'obtenció de dades a partir de l'experimentació o de l'observació directa.
- *Anàlisi i interpretació de les dades:* D'aquesta anàlisi en traurem conclusions que confirmen o desmenteixin les hipòtesis.
- *Redacció de la memòria escrita:* És l'elaboració del document escrit degudament estructurat que reculli i reflecteixi tota la recerca.
- *Exposició oral:* És la presentació del procés i resultats de la recerca davant un tribunal de professors que avaluaran la feina feta.

Tesis doctorals

Definició:

Una tesi doctoral és un «document redactat en els estudis de doctorat. L'objectiu és aportar els coneixements nous dins de la disciplina i fer avançar la ciència». Font: *Infosphère: Glossarie. Service des bibliothèques de l'UQAM*

Font:
<http://biblioteca.ing.unipi.it/>

Característiques:

Les tesis doctorals reuneixen dues condicions molt importants:

- Ofereixen informació molt completa sobre l'àrea d'estudi.
- Són un dels màxims exponents de la recerca.

Una tesi doctoral és un document original, en què l'autor no es limita a recopilar bibliografia i elaborar materials de «segona mà». Les tesis doctorals tenen un rigor científic com qualsevol altra publicació científica.

No existeixen unes normes d'aplicació universal quant a la confecció d'una tesi doctoral. Aquestes poden variar segons la universitat on es presenti i, fins i tot dintre de la mateixa universitat, d'un departament a un altre.

Catàlegs industrials

Definició:

Un catàleg industrial és un document que conté la descripció detallada dels productes d'una empresa.

Font: www.ttesa.de

Característiques:

- Tenen finalitat comercial.
- Solen tenir una actualització anual.
- Molts inclouen fitxes tècniques dels productes.
- Molts es poden consultar a través d'Internet.
- Contenen la descripció dels productes d'una empresa.

Mapes

Definició:

Un **mapa** és «qualsevol representació gràfica en dues dimensions de les característiques físiques (naturals o fetes per l'ésser humà) en tota o en una porció de la superfície de la Terra o qualsevol altre cos celest, del cel o d'una àrea imaginària, normalment feta a escala en un suport pla utilitzant una projecció específica, amb indicació de l'orientació, però cada cop més en format digital». Font: ODLIS: *Online Dictionary for Library and Information Science*

Font: http://go.hrw.com/atlas/span_hm/world.htm

Característiques:

Tècnicament són documents que defineixen les formes i mesures d'objectes, amb la finalitat de poder construir-los o informar qui calgui de les característiques que tenen.

N'hi ha de molts tipus: de carreteres, topogràfics, polítics, geològics, de població, de sòls, climàtics, de vegetació, etc.

La diferència entre un **mapa** i un **plànol** és només d'escala. Els plànols es dibuixen sempre a escala, per donar una imatge fidel i proporcionada de l'objecte que representen.

En arquitectura i enginyeria, els plànols són dibuixats a escales adients, generalment 1:50 o 1:100. Les unitats solen donar-se en centímetres (cm) o en metres (m), segons la grandària de l'objecte representat i també tenen símbols normalitzats per indicar característiques constructives sobre els mateixos plànols.

Recursos

× Fonts d'informació consultades

Capítol de monografia

- Van Nieuwenhuysen, A.; Peyceré, D. Types of architectural records. A: Daniels, M.; Peyceré, D. (ed.). *A guide to the archival care of architectural records* [en línia]: 19th-20th centuries = *Manuel de traitement des archives d'architecture: XIXe-XXe siècles*. Paris: International Council on Archives, 2000. [Consulta: 11 de desembre de 2009]. Disponible en anglès a: <http://www.ica.org/sites/default/files/ArchitectureEN.pdf>. Disponible en francès a: <http://www.ica.org/sites/default/files/ArchitectureFR.pdf>

Articles

- Soria Ramírez, Verónica. La literatura gris y los e-print. *Biblioteca universitaria* [en línia]: nueva época. 2003, vol. 6, núm. 2. [Consulta: 11 de desembre de 2009] P. 127-137. Disponible a: http://www.dgbiblio.unam.mx/servicios/dgb/publicdgb/bole/fulltext/ne-2003-02/Vol6No2_jul.dic2003_p_127-137.pdf
- Vanni, Mª José. ¿Qué es una monografía? [en línia]. [S.l.] : Monografias.com, 1997. [Consulta: 11 de desembre de 2009]. Disponible a: <http://www.monografias.com/trabajos7/mono/mono.shtml>

Llocs de referència

- *E-prints* [en línia]. [Madrid]: Biblioteca UNED, 2004-2006. [Consulta: 11 de desembre de 2009] Disponible a: <http://biblioteca.uned.es/lenya/bibliuned/live/recursose/eprints.html>
- Oficina Española de Patentes y Marcas. *Tipos de protección* [en línia]. Oficina Española de Patentes y Marcas, 2006. [Consulta: 11 de desembre de 2009] Disponible a: <http://www.oepm.es/>
- *Wikipedia*: [en línia] *la enciclopedia libre*. [S.l.]: Wikipedia, 2006. [Consulta: 11 de desembre de 2009]. Disponible a: <http://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Portada>

Què has après?

En aquest mòdul has après:

- què és la informació i quin tipus d'informació hi ha;
- què és un document i els tipus d'accés que existeixen;
- la tipologia de documents amb les seves característiques.

A través dels exercicis del mòdul has identificat les principals característiques dels documents, la diferència que hi ha entre tipus de document i suport documental així com el tipus d'accés a la informació que ofereixen els documents.

Recorda sempre que **existeixen diferents tipus de documents i que t'hauràs d'adreçar a un o altre en funció de les teves necessitats d'informació.**